

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник керівника
(проектної науково-педагогічної роботи)

Афанасьєв М.В.

" серпень 2018 року

«МІЖНАРОДНІ СТРАТЕГІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ»

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань	Всі
Спеціальність	Всі
Освітній рівень	другий (магістерський)
Освітня програма	Всі

Вид дисципліни	вибіркова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська

Завідувач кафедри міжнародної економіки
та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності

Шталь Т.В.

Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2018

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри міжнародної економіки та менеджменту
зовнішньоекономічної діяльності Протокол № 1 від 27.08.2018 р.

Розробник:

Козуб Вікторія Олександрівна, к.е.н., доц., доцент кафедри міжнародної
економіки та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності

Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

1. Вступ

Анотація навчальної дисципліни: Особливістю сучасного етапу розвитку світової економіки і міжнародних відносин є зростання взаємозалежності політичних, соціальних і економічних агентів, що пов'язано з процесами глобалізації, розширенням взаємодії різних народів, розвитком цивілізацій. Ці процеси докорінним чином трансформують роль держави як суб'єкта світової економіки й інституції, що регулює процеси удосконалення національного господарства. Пропонований курс являє собою виклад основних питань формування та реалізації стратегій економічного розвитку в умовах глобалізації світових господарських процесів. Принципова відмінність курсу полягає в тому, що в ході розгляду тем студентам буде запропоновано не тільки можливість ретельно вивчити основні макрорегулятори економічного розвитку, сучасні мікроекономічні стратегії, а й проаналізувати умови, в яких певна стратегія виявилася ефективною або мала негативні наслідки, щоб врахувати цей досвід при розробленні й реалізації національних стратегій. Особлива увага приділяється проблемам досягнення оптимальної відкритості економіки в державах, які здійснюють ринкові трансформації. Новизною курсу «Міжнародні стратегії економічного розвитку» є поєднання концептуальних підходів до розробки й аналізу міжнародних стратегій економічного розвитку з розглядом конкретних стратегічних питань формування національних економічних стратегій країн світу. Визначені проблеми викладаються послідовно за відповідними модулями, і включають різні теоретичні та аналітичні розробки, практичні рекомендації, а також конкретні ситуації та їх вирішення.

Мета навчальної дисципліни: формування системи теоретичних знань про проблеми та методи розробки і реалізації міжнародних макростратегій економічного розвитку, а також навичок їх практичного застосування.

Курс	1	
Семестр	2	
Кількість кредитів ECTS	5	
Аудиторні навчальні заняття	лекції	20
	семінарські, практичні	20
Самостійна робота		110
Форма підсумкового контролю	Залік	

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
«Глобальна економіка»	«Міжнародні бізнес-стратегії підприємства»
«Міжнародний менеджмент»	«Управління розвитком соціально-економічних систем»
«Соціальна економіка»	«Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства»
«Стратегічне управління»	«Електронна комерція»

2. Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Компетентності	Результати навчання
Знання та розуміння предметної області професійної діяльності.	Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.
Здатність використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.	Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.
Розуміння основних особливостей сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.	Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.
Навички використання сучасних джерел економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.	Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Стратегії економічного розвитку в системі міжнародних економічних відносин

Тема 1. Середовище формування стратегій економічного розвитку

1.1. Економічний розвиток, економічне зростання та стратегія економічного розвитку

Економічний розвиток і економічне зростання. Основні теорії розвитку. Економічний розвиток країни та його складові. Структура стратегічних напрямів розвитку національної економіки. Стратегія економічного розвитку: поняття, цілі, рівні реалізації, класифікація.

1.2. Внутрішнє середовище формування стратегій розвитку.

Внутрішнє середовище та його елементи. Стратегія економічного розвитку (економічна стратегія) країни: поняття, пріоритетні цілі та особливості реалізації. Схема формування національної стратегії економічного розвитку. Економічна політика.

1.3. Зовнішнє (глобальне) середовище формування стратегій економічного розвитку.

Зовнішнє середовище: поняття, елементи, чинники впливу. Тенденції, що визначають стратегії економічного розвитку суб'єктів світової економіки в XXI ст. Політико-правове та регулятивне середовище. Особливості функціонування

основних агентів світової економіки (економічне лідерство США, ЄС, Китай). Економічне середовище. Основні фактори, що визначають положення країни в світі. Факторні стратегії країн світу. Інтернаціоналізація світового господарства та його галузева структура. Транснаціоналізація економічних відносин. Міжнародна економічна інтеграція. Глобалізація соціально-економічних процесів. Основні цілі в області розвитку. Міжнародна допомога розвитку.

Тема 2. Глобалізація і стратегії розвитку

2.1. Передумови, поняття і основні прояви глобалізації

Передумови глобалізації. Смыслово-логічна підпорядкованість понять глобалізації. Джерела глобалізації. Структуризація глобалізаційного процесу. Ключові ознаки глобалізації. Позитивні і негативні наслідки глобалізації. Глобальна економіка. Глобалізація економіки та антиглобалістський рух.

2.2. Теорії глобалізації.

Концепція «Межі зростання», яка лежить в основі тематики доповідей Римського клубу (1968р.). Концепція «Сталого розвитку» Л. Брауна (Інститут всесвітніх спостережень (Вашингтон, США). Школа універсального еволюціонізму в глобалістиці Н. Мойсеєва. Школа контрольованого глобального розвитку Д. Гвішиані.

2.3. Економічні стратегії держави в умовах глобалізації.

Державні заходи реалізації національних стратегій розвитку. Стратегії національної економіки та відповідні типи економічного зростання. Особливості формування національних стратегій розвитку у різних соціально-економічних групах країн під впливом глобалізації. Стратегії розвинутих держав, що спираються на неоліберальні тенденції економічної політики. Стратегії економічного розвитку країн, що розвиваються. Стратегії країн з перехідною (транзитивною) економікою в процесі глобалізації.

Тема 3. Цивілізаційні виміри економічного розвитку

3.1. Цивілізаційні фактори економічного розвитку.

Фактори цивілізаційного розвитку. Сучасні трактування поняття «цивілізації». Класифікація цивілізацій. Цінності та функції цивілізацій. Типологія цивілізацій. Структуроутворюючі компоненти сучасних цивілізацій. Інститути цивілізацій. Цивілізації і розвиток.

3.2. Еволюція цивілізацій, міжцивілізаційні зв'язки.

Еволюція цивілізацій. Основні етапи розвитку культурно-цивілізаційної спільноти. Процес модернізації цивілізацій: сутність, мета, принципи. Міжцивілізаційні зв'язки. Сучасні локальні цивілізації: домінуюча ідеологія і економічний розвиток.

3.3. Глобалізація і розвиток цивілізацій.

Вплив глобалізації на розвиток сучасних цивілізацій. Економічні проблеми взаємодії цивілізацій. Економічні аспекти цивілізаційної поведінки: Схід-Захід.

Регулювання економічного розвитку в рамках окремих цивілізацій. Майбутнє всесвітньої цивілізації. Проблеми визначення цивілізаційної належності України.

Тема 4. Міжнародна координація економічної політики

4.1. Сутність, особливості та основні інститути міжнародної координації економічної політики.

Історія єдиної Вестфальської системи міжнародних відносин. Чинники еволюції інститутів системи міжнародних відносин (політичні, економічні, глобальні). Сучасна система координації економічної політики: об'єкти, види, завдання. Роль міжнародних інститутів у процесах координації економічної політики. Поняття «міжнародний інститут» та характеристика його складових. Основні етапи розвитку системи міжнародних організацій. Характеристика типології сучасних міжнародних організацій. Формування системи Об'єднаних Націй. Економічні структури ООН як регулятори міжнародних економічних відносин. Організація економічного співробітництва й розвитку (ОЕСР) та консультативні групи держав як регулятори міжнародних економічних відносин. Проблема реформування міжнародних економічних організацій глобального рівня.

4.2. Міжнародне регулювання руху товарів, послуг і продуктів інтелектуальної власності.

Основні напрями регулювання світової торгівлі. Система міжнародних організацій, що здійснює координацію і багатостороннє регулювання міждержавних торговельно-економічних відносин. Регіональні організації торговельного спрямування. Глобально-універсальні організації. Галузеві торговельні організації. Міжнародні організації зі стандартизації та сертифікації. Світова організація торгівлі (СОТ): історія та цілі створення, сфера діяльності. Базові принципи торговельних відносин між державами-членами СОТ. Позитивні та негативні аспекти діяльності СОТ. Сучасна система регулювання міжнародного технологічного обміну: угоди, конвенції. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності СОТ. Організація об'єднаних націй з промислового розвитку. Всесвітня організація інтелектуальної власності.

4.3. Регулювання міжнародних фінансово-кредитних відносин

Завдання регулювання міжнародних фінансових відносин на сучасному етапі. Ключові міжнародні валютно-фінансові інститути: «Бреттон-Вудські інститути»; група Світового банку, регіональні банки розвитку, організації з регулювання міжнародних розрахунків та зовнішньої заборгованості. Загальна характеристика діяльності Міжнародного валютного фонду (МВФ). Характеристика організацій групи Світового банку (СБ). Діяльність регіональних банків розвитку. Банк міжнародних розрахунків, Паризький та Лондонський клуби кредиторів.

Модуль 2. Особливості формування національних та інтеграційних стратегій економічного розвитку

Тема 5. Варіативність сучасних макроекономічних політик

5.1. Макроекономічні теорії як підґрунтя розробки стратегій економічного розвитку

Еволюція поглядів на цілі й механізм здійснення макроекономічної політики держав. Меркантилізм як одна з найперших макроекономічних теорій, пристосованих до ринкового господарства. Класична теорія саморегулювання економіки в умовах вільної торгівлі. Ставлення до ролі держави в регулюванні економіки представників критичного напрямку політичної економії. Марксистська економічна теорія. Маржиналізм як початок неокласичного напрямку в економічній теорії. Кембріджська школа неокласицизму. Кейнсіанська теорія. Неокласична теорія і три її основних напрями: консервативний, неоліберальний (в т.ч. монетаризм) та неокласичний синтез. Інституціоналізм – початок розвитку психологічної теорії економічного розвитку. Ступінь участі і роль держави в регулюванні економічних процесів – центральне питання розглянутих макроекономічних теорій.

5.2. Державне й ринкове регулювання економіки.

Підсилення ролі держави в регулюванні національної економіки під час екстремальних економічних ситуацій. Сучасні особливості розвитку регулюючих функцій держави: екологічна, інноваційна, фіскальна, промислова та зовнішньоекономічна політика. Роль держави у формуванні сучасних ринкових систем, узгодженні ринкових і неринкових механізмів. Забезпечення раціональних пропорцій і зв'язків між централізованим державним і ринковим регулюванням. Підтримка динамічної рівноваги економіки – найголовніша ціль державного регулювання.

5.3. Мікроекономічні стратегії розвитку.

Циклічність розвитку економіки. Циклічні трансформації економічного розвитку. Причини та фази економічних циклів. Теорія тривалих економічних циклів. Аналіз циклічних трансформацій. Класифікація основних макроекономічних показників відповідно до їхніх циклічних властивостей. Система антициклічного регулювання економіки.

Тема 6. Особливості економічних стратегій держав-лідерів

6.1. Проблематика економічного розвитку провідних країн світу.

Головні економічні проблеми провідних країн: структурно-технологічна, ресурсно-енергетична, екологічна, соціально-політична. Загальні принципи вирішення стратегічних завдань у державах-лідерах світової економіки. Моделі економічного розвитку країн-лідерів. Ліберальна модель розвитку. Корпоративіська

модель: демократичний та ієрархічний корпоративізм. Соціально-ринкова модель розвитку. Модель «дирижизму».

6.2. Соціально-економічні стратегії розвитку держав-лідерів.

Укріплення демократичних засад суспільства. Забезпечення економічного розвитку, підтримка та регулювання ринкової системи. Розподільчі функції держави. Держава-підприємець. Приватизаційні стратегії держав-лідерів. Стратегії підвищення конкурентоспроможності національної економіки. Стратегії в області регулювання конкуренції. Промислова політика. Структурна політика. Інноваційні і науково-технічні стратегії. Стратегія протекціонізму. Соціальні стратегії. Оцінка ефективності стратегій держав-лідерів.

6.3. Зовнішні стратегії держав-лідерів.

Заходи реалізації зовнішньої стратегії держав-лідерів. Стратегії держав-лідерів в сфері зовнішньої політики. Зовнішньополітичний потенціал та програми його зміцнення. Зовнішня політика США, Японії, країн ЄС (Німеччини, Франції, Великобританії). Потенційні переваги і нові можливості реалізації стратегії зовнішньої відкритості.

Тема 7. Міжнародні стратегії розвитку перехідних економік та країн, що розвиваються

7.1. Роль держави в перехідній економіці.

Передумови реформування економіки. Перехідне відтворення та особливості трансформаційних процесів. Загальні характеристики перехідного відтворення економічних систем. Макроструктурні типи економіки. Стадії перехідного періоду. Сутність поняття «країна з транзитивною економікою». Основні напрями трансформації перехідних економік: «шокова терапія» та поступовий, еволюційний метод формування. Найважливіші функції держави в країнах з перехідною економікою. Роздержавлення, приватизація та її різновиди.

7.2. Соціально-економічні та зовнішні стратегії розвитку перехідних економік.

Особливості соціально-економічних стратегій розвитку перехідних економік. Функції державного регулювання в банківській, фінансовій, валютній сферах. Банківсько-фінансові стратегії в країнах з перехідною економікою. Інвестиційні стратегії перехідних економік. Промислова політика перехідних економік. Соціальна політика держав з перехідною економікою. Структурна політика та характеристика структурних типів економіки. Зовнішньоекономічні стратегії перехідних економік. Особливості реформування економіки країн Центральної Європи. Стратегії економічного розвитку Китайської Народної Республіки. Економічні реформи та стратегії розвитку держав пострадянського простору.

7.3. Специфіка економічних стратегій країн, що розвиваються.

Загальна характеристика групи країн, що розвиваються. Нові індустріальні країни. Найменш розвинуті країни. Економічні проблеми країн, що розвиваються. Політика «етатизму». «Вашингтонський консенсус». Соціальні проблеми й соціальна політика. Політика експортоорієнтації та імпортозаміщення. Індустріалізація.

7.4. Проблеми, принципи та напрями формування стратегій економічного розвитку України.

Ознаки кризи в економіці перехідного періоду України. Форми прояву системної кризи в Україні. Багатоукладність економічної структури України на всіх рівнях господарських відносин. Роздержавлення, приватизація та її різновиди в Україні. Стратегічні цілі та стратегічні пріоритети України. Конкурентні переваги України. Механізм розбудови інноваційного потенціалу економіки України на макрорівні.

Тема 8. Міжнародні інтеграційні стратегії

8.1. Основні елементи міжнародних інтеграційних стратегій.

Міжнародна економічна інтеграція як вищий рівень розвитку світогосподарських зв'язків. Система ефектів інтеграції. Позитивні та негативні чинники, що обумовлюють інтеграційні процеси. Основні елементи міжнародних інтеграційних стратегій. Етапи розвитку регіональної економічної інтеграції.

8.2. Особливості стратегій розвинених інтеграційних угруповань.

Процес створення європейської інтеграційної моделі. Хронологія створення Європейського Союзу (ЄС). «Копенгагенські критерії» розширення ЄС. Угоди асоціації з ЄС. Особливості інтеграційної стратегії ЄС. Основні інститути Європейського Союзу. Категорії системи методів, інструментів, які використовують інститути ЄС в своїй інтеграційній стратегії. наслідки розширення ЄС. Основні перспективні напрями інтеграційної стратегії Євросоюзу. Основні напрями інтеграційної стратегії Північноамериканської зони вільної торгівлі (НАФТА).

8.3. Особливості стратегій інтеграційних угруповань країн, що розвиваються.

Особливості інтеграційних процесів в Латинській Америці. Спільний ринок країн Південної Америки. Азійсько-Тихоокеанський регіон (АТР), як зона динамічного економічного зростання. Активізація механізмів інтеграції у межах Азійсько-Тихоокеанського економічного співробітництва (АТЕС). Інтеграційні процеси у Південно-Східній Азії. Інтеграційна стратегія Асоціації країн Південно-Східної Азії (АСЕАН).

8.4. Постсоціалістичні країни у системі міжнародних стратегій.

Особливості інтеграційних стратегій постсоціалістичних країн. Основні напрями інтеграційній стратегії Співдружності незалежних держав (СНД). Основні напрями стратегії в рамках Ради держав Балтійського моря (РДБМ). Основні інтеграційні стратегічні цілі і завдання Організації чорноморського економічного співробітництва (ОЧЕС).

8.5. Інтеграція України у світову економіку

Передумови інтеграції України у сучасну світогосподарську систему: політико-правові, економічні, соціально-культурні, інфраструктурні. Внутрішньо- і зовнішньоекономічні чинники, що визначають шляхи інтеграції України. Формування інтеграційних пріоритетів національної економіки. Поле регіональних інтересів України. Інтеграційний вибір України. Пріоритети та основні напрями

євроінтеграційної політики України. Етапи інтеграції України до ЄС. Напрями інтеграції України до ЄС. Європейська політика сусідства. Угода про Асоціацію з ЄС.

4. Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських, занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти іспит, – 35 балів);

модульний контроль, що проводиться у формі колоквиуму як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового заліку, відповідно до графіку навчального процесу.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів. Оцінювання знань студента під час семінарських, практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються; вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії; логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки; арифметична правильність виконання індивідуального та комплексного розрахункового завдання; здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань; вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання; застосування аналітичних підходів; якість і чіткість викладення міркувань; логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми; самостійність виконання роботи; грамотність подачі матеріалу; використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ; оформлення роботи.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового заліку, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Результат семестрового заліку оцінюється в балах (максимальна кількість – 100 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 60 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної "Відомості обліку успішності". Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60.

Розподіл балів за тижнями

Теми змістового модуля		Лекційні заняття	Практичні заняття	Колоквіум	Письмова контрольна робота	Презентація, есе	Тестування	Сума
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1	Тема 1. Середовище формування стратегій економічного розвитку	0,5	1,5				5	7,0
	Тема 2. Глобалізація і стратегії розвитку	0,5	1,5		5	5		12,0
	Тема 3. Цивілізаційні виміри економічного розвитку	0,5	1,5			5	5	12,0
	Тема 4. Міжнародна координація економічної політики	0,5	1,5	12	5	5		24,0
Змістовий модуль 2	Тема 5. Варіативність сучасних макроекономічних політик	0,5	1,5				5	7,0
	Тема 6. Особливості економічних стратегій держав-лідерів	0,5	1,5		5	5		12,0
	Тема 7. Міжнародні стратегії розвитку перехідних економік та країн, що розвиваються	0,5	1,5			5	5	12,0
	Тема 8. Міжнародні інтеграційні стратегії	0,5	1,5	12	5	5	5	24,0
Усього балів		4,0	12,0	24	20	30	20	100
Залік								100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

5. Рекомендована література

Основна

1. Міжнародні стратегії економічного розвитку: навчальний посібник / Ред. Ю.Г. Козак; В.В. Ковалевський; О.В. Захарченко, Лебедева, С.М. – Київ: Аврор, Освіта України, 2011. – 256 с.
2. Міжнародні стратегії економічного розвитку: Навч.-метод. посібник / Т.В. Андросова, В.О. Козуб. – Харків: Видавництво «Форт», 2014. – 305 с.
3. Чернега О.Б., Семенов А.А., Білозубенко В.С. Міжнародні стратегії економічного розвитку: Навч. посіб. – 2-ге вид., оновл. і доп. – Львів: «Магнолія 2006», 2009. – 346 с.

Додаткова

4. Белорус О.Г., Лукьяненко Д.Г. и др. Глобальные трансформации и стратегии развития. - К.: Орион, 2000. – С. 266
5. Генри Мипцберг, Брюс Альстрэнд, Джозеф Лэмпел. Школы стратегий. Стратегическое сафари: экскурсия по дебрям стратегий менеджмента. – СПб: Питер, 2001. – С. 16-19.
6. Голуб Н.В. Україна та міжнародні організації. – К.: Издательство: ТОВ «Кондор», 2010. – 182 с.
7. Глобальна торгова система: розвиток інститутів, правил, інструментів СОТ / Під кер. Т.М. Цигаикової. - К.: КНЕУ, 2006. - С. 555-566.
8. Зеленев Л.А., Владимиров А.А., Степанов Е.И. Современная глобализация: Состояние и перспективы: монография. – М., 2010. – 304 с.
9. Королев И.С. Мировая экономика: глобальные тенденции за 100 лет. – М.: «Экономистъ», 2003. – 604 с.
10. Міжнародні стратегії економічного розвитку: навчальний посібник для студ. вузів / Ю.Г. Козак, В.В. Ковалевський, Н.С. Логвінова [та ін.]; за ред.: Ю.Г. Козак [та ін.] . – Вид. 2-ге, перероб. та доп. – К.: Центр учбової літ., 2009 . – 356 с.
11. Международные стратегии экономического развития / Под ред. Ю.В. Макогона. – К: Знання, 2007. - С. 102-122.
12. Міжнародні стратегії економічного розвитку: Підручник для студ. економіч. фак-тів і економіч вузів України / за ред Макогон Ю.В. – К.: 2009. – 420 с.
13. Міжнародні стратегії економічного розвитку: Навч. посіб. / За ред. А.О. Задой. –

К.: Знання, 2007. – 332 с.

14. Міжнародні стратегії економічного розвитку: конспект лекцій / О.Б. Чернега, В.О. Козуб. – Х.: ХДУХТ, 2010. – 220 с.

15. Пахомов Ю.Н., Филипенко А.С, Лукьяненко Д. Г., Макогон Ю.В., Громенкова С.В. Международные стратегии экономического развития. – Киев - Донецк, 2001. – С. 106-108.

16. Соколенка С.І. Глобалізація і безпека України. - К.: Логос, 1999. - С. 102, 353-354.

17. Стратегії економічного розвитку в умовах глобалізації. /За ред. Д.Г. Лук'яненка. – К., 2001. – С. 453-454.

18. Евроатлантическое пространство безопасности: монография / Под ред. А.А. Дынкина, И.С. Иванова. – М., ЛЕНАНД, 2011. – 480 с.

19. Европейский Союз и региональные конфликты: Монография / Отв. ред. Н.К. Арбатова, А.М. Кокеев. – М., ИМЭМО РАН, 2011. – 143с. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку / За ред. акад. НАН України В.М. Гейця. - К.: Інтекон. прогноз.; Фенікс, 2003. - С. 136.

Ресурси мережі Internet

20. Організація Об'єднаних Націй (ООН) - United Nations(UN). - Режим доступу: <http://www.un.org/>

21. Організація Об'єднаних Націй з промислового розвитку (ЮНІДО) - Industrial Development Organization (UNIDO) - Режим доступу: <http://www.unido.org/>

22. Конференція ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД) - United Nations Conference on Trade and Development(UNCTAD). – Режим доступу: <http://www.unctad.org/>

23. Конференція ООН з права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ). – Режим доступу: <http://www.uncitral.org>

24. Світова організація торгівлі (СОТ) - World Trade Organization (WTO). - Режим доступу: <http://www.wto.org/>

25. Міжнародна торговельна палата (МТП). – Режим доступу: www.iccwbo.org

26. Міжнародний валютний фонд (МВФ) - International Monetary Fund – IMF. – Режим доступу: <http://www.imf.org>

27. Світовий банк (World Bank). - Режим доступу: <http://www.worldbank.org>

28. Міжнародний банк реконструкції і розвитку (МБРР). – Режим доступу: www.worldbank.org/ibrd

29. Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ) - World Intellectual Property Organization (WIPO). - Режим доступу: <http://www.wipo.org>

30. Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) – Organization for Economic Cooperation and Development (OECD). - Режим доступу: <http://www.oecd.org/>

31. Всесвітній економічний форум (ВЕФ) - World Economic Forum. - Режим доступу: <http://www.weforum.org>

32. Європейський Союз (ЄС) – European Union (EU). - Режим доступу: <http://www.eu.com>

33. Інформаційна система ЄС – European Community Information Service – Режим доступу: [http:// www.europa.eu.int](http://www.europa.eu.int)

34. Статистична служба Європейської комісії (Євростат). – Режим доступу: www.europa.eu.int

35. Північноамериканська зона вільної торгівлі (НАФТА) - North American Free Trade Agreement (NAFTA). – Режим доступу: [http://www.yahoo.com/business and economy/north american free trade agreement-nafta](http://www.yahoo.com/business_and_economy/north_american_free_trade_agreement-nafta)

36. Асоціація країн Південно-Східної Азії (АСЕАН) - Association of Southeast Asian Nations (ASEAN). – Режим доступу: <http://www.asean.or.id>

37. Азіатсько-Тихоокеанське економічне співробітництво (АТЭС) - Asia-Pacific Economic Cooperation (APEC). – Режим доступу: <http://www.apec.org>

38. Організація країн-експортерів нафти (ОПЕК). – Режим доступу: www.opec.org